

هه‌لویستی خه‌لکی زاخو ژ لافاوا سلیمانیی لسالا ۱۹۵۷ ی

شیرزاد زه‌که‌ریا محهمه‌د

پشکا میژوو فاکولتیا زانستی مروفایه‌تی - زانکویا زاخو

باژیژی زاخو وه‌ک ئیک ژ باژیژین گرنگ ل کوردستانی، وبدریژاهیا میژوویی خه‌لکی قی باژیژی هاتینه نیاسین ب کورد په‌روه‌ری یا خو، وه‌رده‌م دهستی هاریکاری بو براین خویین کورد لده‌قه‌رین دیر دریز کرینه، وبسه‌دان ژ خه‌لکی قی باژیژی لده‌قه‌رین دیرین کوردستانی شه‌هید بووینه.

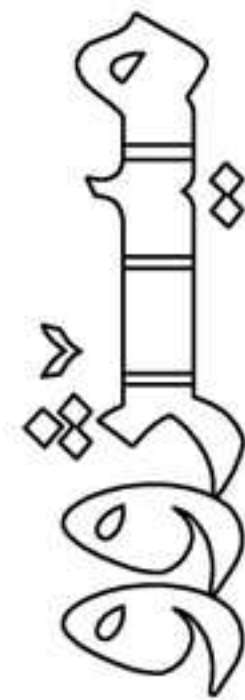
لسه‌رده‌می پاشایه‌تی ل عراقی (۱۹۲۱-۱۹۵۸) ی خه‌لکی زاخو پشکداری دگه‌له‌ک رویدانین سیاسی دا کرینه، وزورینه‌یا پارتین کوردی مینا (هیوا، رزگاری، پارتی) نه‌ندام وپشته‌قان ل زاخو هه‌بون، وقان که‌سین نیشتیمان په‌روه‌ر کاردکرن بو به‌لاقرن وبه‌یزکرنا هه‌ستا نه‌ته‌وايه‌تی لده‌ق ملله‌تی.

دقی بابه‌تی دا دی باسی هه‌لویستی خه‌لکی زاخو ژ رویدانه‌کا میژووییا دلته‌زین که‌ین نه‌و ژ لافاوا باژیژی سلیمانیی لسالا ۱۹۵۷ ی، و ژبه‌ری بچینه دناق بابه‌تی خودا یا فه‌ره چه‌ند پیژانینه‌کا لسه‌ر قی رویدانی رون بکه‌ین.

باژیژی سلیمانیی لسالا (۱۷۸۱) لسه‌ر دهستی میر (نیه‌راهیم پاشایی) بابان هاتیه ئا‌فاکرن، وجهی جوگرافی قی باژیژی دکه‌قیته دهشته‌کی لده‌وره‌ری وی چیانه، له‌ورا نه‌گه‌ر باران ب زوری بی‌ت دی بسه‌ر باژیژی دا نی‌ت ود نه‌نجامدا لافاوا دی په‌یدابن، بتایبه‌ت لوی سه‌رده‌می ئا‌قریژ نه‌بوون.

ل روزا ۸ چریا ئیکی سال ۱۹۵۷ ی ولده‌مژمیر چاری ئیقاری، عه‌وره‌کی ره‌ش بسه‌ر سلیمانیی دا هات، وبارانی ب دژواری ده‌ستپیکر بو ده‌می (۴۵) خوله‌کا، دگه‌ل گژلوکه‌کا گر نه‌وژی (۱۵) خوله‌کا به‌رده‌وام بوو.

دقی ده‌میدا له‌هی ژ چیا‌یین روزه‌لاتی به‌ره‌ف باژیژی هاتن، و د نه‌نجامدا گه‌ره‌کا مه‌لکه‌ندی که‌ت ژیر ئا‌قی دا، و ئا‌ق بره‌نگه‌کی مه‌ترسیدار چوو دناق خانی و جاده وکوگه‌هان دا، وبلنداهیا ئا‌قی ل هنده‌ک جهان گه‌هسته دوو می‌تران.

رووگه‌ه

په‌ریسه، پوه‌نی دده‌نه له‌کوین و په‌رگیرانین مروفایه‌تی و زانستی

ژماره 1 هاقینا ۲۰۱۱

بقي رهنگی گهلهك زیان گههشتنه هاوالاتیان، و ژمارا كهسین گیانی خو ژ دستداین گههشته (۲۵) كهسان، ژ وان (۱۲) زاروك و (۸) ئافرهت و (۵) زهلام بوون. و زیانی مادى هاتنه تهخمین كرن ب ئیك ملیون دینارین عیراقی (ل وی سهردهمی شهقه مهبلهغه ئیكجار زور بوو).

وب مهرما ههوارهاتنا خهلكی سلیمانی و پیشكیشكرنا هاریكاریان بو لی قهومیان، یانهی سهركهوتنی كوردان (لسالا ۱۹۳۰ی هاته دامهزادان وههتا سالا ۱۹۶۳ی بهردهوام بو) بریكا گوشارا خو (هیوا) داخاز ژ كوردان كرن لهمی باژیری كوردستانی بو دریزكرنا دهستی هاریكاریی بو قوربانیان.

خهلكی باژیری زاخو هه لدهستی هاریكاری بو براین خو ل سلیمانی كومكرن، و لیژنهیهك لژی چاقدیری یا قایمهقامی زاخو (شاكر فهتاح - خهلكی سلیمانی بو-) هاته پیکتینان بو كومكرنا هاریكاریان، وقی لیژنی ههتا دهستیكا هه یقا كانونا ئیكى ۱۹۵۷ ی شیا مهبلهغی (۷۷۰، ۸۲۰) دیناران كوم بكهت، سهرهرای هنارتنا دوو لوریین گهغی بو سلیمانی. و قایمهقامی زاخو (شاكر فهتاح) مهبلهغی (۳۵) دینار دگهل خانیی خو لباژیری سلیمانی پیشكیشی قوربانیان كر، وبقی چهندی قهزا زاخو مهبلهغی (۷۷۰، ۱۱۲۰) دینار بهخشینه خهلكی سلیمانی، ولدور قی چهندی گوشارا هیوا د ژمارا (۶) ل كانونا ئیكى سالا ۱۹۵۷ی نغیسی: "... له یهزدان نه خوازین وینهی ئهم جوړه نیشتیمان پهروهراښان هه زوربیت و هه همیشه بسهر بهرزی بژین...".

خویندهقانی هیژا، وهك نهوا لسهری دیار بوی كا تا چ راده خهلكی كوردستانی ئاگهه ژ ئیكدوو هه بون، وههردهم هاریكارییا ئیكدوو دكرن د خوشی و نه خوشی یان دا، و نهوا خهلكی زاخو لوی سهردهمی كری نه مننهتهكه بهلكو نهركه. بدیتنا من نه قروكه ژ هه روزهكا دیتر پتر پیدقی ب گیانی هاریكاریی و براینیی ههیه، و برانییا مه ژ هه تشتهك دیتر مهزنتره و پیروزتره، و كهس نهشیته قی برایهتی لاواز بكهت.

مفا ژ فان ژیدهران هاتییه وهرگرتن:

- ۱- عبد الرزاق الحسنى، تاريخ الوزارت العراقیه، گ، ۴، (بیروت، ۱۹۷۴)، ج ۱۰.
- ۲- گوشاری هیوا، ژمارا (۶)، سالی (۱)، (بهغداد، كانونی یهكهم سالی ۱۹۵۷). هاتییه وهرگرتن ژ: رۆژنامهوانیی كوردی گوشاری هیوا ۱۹۵۷ - ۱۹۶۳ بهرگی دووهم، لیکولینهوه و نامادهکردن، د. هیمدادی حوسین، (ههولیر، ۲۰۱۰)

هه پووستی خهلكی زاخو

رووگهه

وههزیسه، پووستی ددهته فه كوئین و وهه کیرتین مرهقههتی و زهستی

ژماره 1 ههقینا ۲۰۱۱